

Geciteerd uit Ringersnet

Gijs van Tol

*N*aast OHV is Ringersnet een belangrijk medium voor de communicatie tussen ringers. De vaak snelle uitwisseling van feiten en meningen op Ringersnet vormt soms ook de basis voor gedegen studies (zoals bijvoorbeeld over de mezentrek), of zet aan tot bezinning en nader onderzoek. Het is niet de bedoeling om alle informatie uitwisseling op Ringersnet samen te vatten voor OHV. Maar er zijn zo nu en dan discussies of meldingen waarvan je denkt: "Hé, dat is misschien wel interessant om dit later nog eens terug te lezen". En vaak vormt het schrijven van een stukje aanleiding om nog eens terug te grijpen op toevallig voorhanden zijnde literatuur.

Koolmezen

Op diverse plaatsen worden in oktober 2013 flinke aantallen koolmezen geringd. Dat begint op 15 oktober met 26 exemplaren in Friesland; in de loop van de week worden daar bij het Bergumermeer in totaal 184 koolmezen gevangen. Daarnaast worden nog eens 146 ex gemeld uit Overdinkel en 62 ex aan de Oostvaardersdijk. Een week later volgt een tweede golf met 85 ex (22 okt) in Friesland en 122 ex (24 okt) in Oldebroek. Uit Den Oever worden over de maand oktober in totaal 106 ex gemeld.

Opvallend is dat in alle gevallen een duidelijk vrouwenoverschot wordt geconstateerd. In Friesland 67 % vrouwtjes, in Oldebroek 65 % en in Den Oever 57 %. Zo'n vrouwenoverschot werd ook in oktober 2012 geconstateerd op het ringstation Overdinkel; van 2119 koolmezen waren 59 % vrouwtjes; het overschot was toen dus iets minder groot dan dit jaar. Ook op Vlieland is in de periode 2000-2012 een vrouwenoverschot vastgesteld; bij de eerstejaars vogels was gemiddeld 60 % vrouw, bij de adulte vogels 55 %. De variatie tussen de jaren is echter vrij groot.

Je gaat bij zo'n vrouwenoverschot toch aan een Russische herkomst denken..... Maar de vraag blijft natuurlijk: waarom? Blijven de mannen in het broedgebied achter, of trekken ze minder ver? En liggen de verhoudingen tussen mannen en vrouwen bij de koolmezen die in Litouwen en Kaliningrad op de najaarstrek in 2013 zijn gevangen in de zelfde orde van grootte?

Tjiftjaffen

Op 14 april meldt Ton Eggenhuizen een recordvangst van 104 tjiftjaffen, waaronder drie vogels met vleugels van 66 – 67 mm. Toevallig was ik op 14 april in de Wageningse uiterwaarden (zonder misnetten), waar het in de wilgenbosjes ook wemelde van de tjiftjaffen. Het lijkt erop dat het extreem koude voorjaar gezorgd heeft voor een flinke stuwung in de voorjaarstrek, en dat pas in de nacht van 13 op 14 april de condities weer gunstig waren.

Tijdens de najaarstrek leek de tjiftjaf ook vrij talrijk, en vele ringers hebben ongetwijfeld hun portie tjiftjaffen geringd. Toch vond ik de vangst van 63 geringde tjiftjaffen op 23 september door Eddy Colson (Vlaanderen) wel opmerkelijk, temeer daar hij rond die tijd vrijwel dagelijks vele 10-tallen tjiftjaffen ringde. Dan borrelen er meteen een heleboel vragen op, zoals: zijn de aantallen elk jaar zo hoog, of is dit toevallig een erg goed jaar? En zijn de vangsten te danken aan een ideale vanglokatie, of is er sprake van speciale vangtechnieken? Het is wel vrijpostig, maar zouden we hierover in OHV nog eens iets

meer kunnen lezen van de hand van onze gewaardeerde Vlaamse collega? Alvast van harte bedankt!

Literatuur

Regelmatig wordt op 'Ringersnet' verwezen naar informatiebronnen. Twee daarvan wil ik hier nog even noemen. De eerste betreft de aankondiging van een Franse determinatiegids voor ringers. Gerard Boere meldt hierover: "Vanwege het ringwerk bij mijn huis in Frankrijk heb ik de nieuwe Franstalige gids al in een vroeg stadium in gebruik genomen. Vanuit mijn perspectief, redelijk Frans sprekend, is de taal toch een behoorlijke barrière, maar de vele tekeningen, andere illustraties en cijfermateriaal maken het gebruik makkelijker. Een flink deel van de informatie is mede gebaseerd op Svensson maar aangevuld met andere literatuur en veel eigen ervaringen. Zeker een goede aanvulling op de bestaande gidsen". Meer informatie (inhoudsopgave, voorbeelden van enkele soorten) is te vinden op de website <http://www.guidebagnage.sitew.fr/>. Wilt u het boek (2e druk van juli 2013) bestellen, stuur dan een e-mail naar: guidebagnage@gmail.com.

De tweede betreft een verslag van Jan de Jong over zijn ringonderzoek aan rietzangers aan het Tjeukemeer. Het artikel verschenen in het Friese tijdschrift 'Twirre' en is te downloaden via <http://blogimages.seniorennet.be/frieslandnatuurnieuws/attach/74464.pdf>. Warm aanbevolen, ook als stimulans om eens met de eigen ringgegevens aan de slag te gaan en uw ervaringen –op papier of elektronisch- vast te leggen. OHV is daarbij een ideaal medium om de ervaring, kennis en kunde van ervaren ringers toegankelijk te maken en te delen.

Zwanen

Nee, geen knobbel- of kleine zwanen, maar een zwanenzang. Na vier jaar redactie lijkt het me een goed moment om ruimte te maken voor vers en jonger bloed met een grotere affiniteit met elektronische media. Daarmee is dit ook mijn laatste column van "Geciteerd uit Ringersnet".

Of deze rubriek moet worden voortgezet laat ik graag aan de redactie over. Als redactielid en schrijver van 'geciteerd' is het me wel opgevallen dat alle activiteiten van 500 ringers toch kennelijk maar weinig materiaal opleveren voor een stukje in OHV. Naast 'Ringersnet' voor snelle uitwisseling biedt OHV juist een prima forum voor bijdragen uit de ringers praktijk, zonder dat die volledig moeten voldoen aan de eisen van vakbladen als Limosa en Ardea.

Gijs van Tol, gijsvantol@yahoo.com

Noot redactie

We willen Gijs van Tol zeer hartelijk danken voor zijn jarenlange werk als redactielid van Op het Vinkentouw. De rubriek 'Geciteerd uit Ringersnet' was een leuke en gewaardeerde aanvulling op de kopij voor Op Het Vinkentouw, en is wat de redactie betreft de moeite van het voortzetten meer dan waard. Mocht er in u een schrijverstalent schuilgaan en volgt u de berichten op ringersnet goed, neem dan contact op met de redactie, misschien bent u de nieuwe auteur van 'Geciteerd uit Ringersnet'!